

NBA NIEUWS

Themamagazine AiB: reflectie

De NBA Ledengroep Accountants in Business heeft de laatste editie uit een serie themamagazines uitgebracht. Thema is dit keer 'Reflectie'.

Het magazine bevat onder meer interviews over het thema met Monika Bankert, Annemarie Derwort, Coen Reinders en Laurens Weers.

Het magazine bevat onder meer interviews over het thema met Monika Bankert, Annemarie Derwort, Coen Reinders en Laurens Weers.

Jan Willem Taams gaat in op actuele ontwikkelingen binnen het vak van financial, zoals de inzet van het matureiteitsmodel. Schrijver en gedragswetenschapper Ben Tiggelaar stelt dat zelfbeeld een belangrijke rol speelt bij verandering. "Wanneer we onszelf nieuw gedrag proberen aan te praten dat niet past bij de ideeën die we over ons huidige of toekomstige zelf hebben, dan wordt het vechten tegen de bierkaai."

In het themanummer staat Gabriël van de Luitgaarden (Philips) stil bij de verwachtingen van het maatschap-

pelijk verkeer. "Alle accountants (dus ook AiB'ers) moeten in actie komen als cliënten of hun eigen organisatie wet- of regelgeving niet naleven. Dat geldt vooral voor AiB'ers in een seniorpositie." Journalist Ronald Bruins gaat in het magazine nader in op de toekomst van de financieel professional. Ook bevat het blad een overzicht van de eerder verschenen themanummers over klimaat, ethiek, diversiteit en inclusie, en data science. Alle eerder verschenen themamagazines zijn, net als deze uitgave, als pdf beschikbaar via de NBA-site.

Kennisgebrek en cultuur belemmeren IT-gebruik accountants

38 procent van de accountants vindt dat de beroepsgroep terughoudend is in het gebruik van IT. Vooral gebrek aan kennis van IT en de bedrijfscultuur zijn belangrijke factoren die remmend werken op het toepassen van meer IT door accountants.

Meer dan vijftig procent van de accountants geeft aan dat de beroepsgroep en zij persoonlijk gemiddeld gebruikmaken van IT. 27 procent vindt dat ze zelf voorlopen. Op de vraag hoe accountants kijken naar ontwikkelingen met betrekking tot het gebruik van IT door klanten wordt geantwoord: "Klanten gaan niet zo snel."

Dat blijkt uit een survey op initiatief van Accounttech, de tech-community van de NBA, naar IT-gebruik door accountants. De survey is in de periode juli-september 2019 gehouden onder NBA- en Norea-leden. De 727 respondenten waren werkzaam in het

openbaar beroep, als intern- of overheidsaccountant en in het bedrijfsleven en de non-profit sector.

Trage ontwikkeling

Wat betreft het gebruik van IT in de eigen organisatie scoren algemeen bekende technologieën, zoals Cloud-computing, Mobile Apps, Portal, SBR en Scan & Herken, relatief hoog. Verrassend laag scoren technologieën zoals UBL, Tekst & Voice, Biometrie, Bring your own Devices (BYOD), RGS en technologieën die een belangrijke rol spelen bij het digitaliseren van processen en de beveiliging daarvan. Nieuwe ontwikkelingen zoals Artificial Intelligence (AI), Internet of Things, Machine Learning of Proces Mining scoren eveneens opvallend laag. Niet verrassend is dat AA's vooral een hogere score toekennen aan technologieën die gebruikt worden in de samenstellpraktijk. Het algemene beeld komt overeen met de uitkomst van eerder onderzoek onder mkb-

accountants werkzaam in de samenstellpraktijk. Bij de RA's scoorden technologieën die gebruikt kunnen worden in de controlepraktijk hoger.

Kijkje in de keuken

Doel van de survey was om inzicht te krijgen in het gebruik van technologie (nu en op middellange- en lange termijn) in de eigen organisatie en bij klanten van openbaar accountants. Ook is gekeken naar eventuele belemmeringen die de adoptie van technologie in de weg staan en naar de inschatting van accountants wat betreft de impact van de technologische ontwikkelingen op de eigen organisatie. Op basis van de uitkomsten van de enquête wordt een aantal kantoren benaderd, om via gesprekken beter inzicht te krijgen in belemmeringen voor het gebruik van IT. Goede voorbeelden kunnen het enthousiasme om te veranderen aanwakkeren, aldus de werkgroep Accounttech.

NBA NIEUWS

Accountantsdag 2019: Risico's managen in roerige tijden

De Accountantsdag 2019 vond dit jaar plaats in de Van Nelle Fabriek in Rotterdam. Circa 1.300 accountants en genodigden kwamen daar op 20 november samen, om een programma mee te maken waarin het thema risicomanagement centraal stond.

Sprekers waren onder meer DNB-president Klaas Knot, Aleid Wolfsen (voorzitter Autoriteit Persoons-

gegevens), 'internetnerd' Alexander Klöpping, FIOD-jurist en criminoloog Moniek Hutten, hoogleraar financial accounting Martin Hoogendoorn, oud-commando Sander Aarts, advocaat Axel Arnbak, BNR-beurscommentator Kees de Kort en topscheidsrechter Bas Nijhuis. Dagvoorzitter was opnieuw Rens de Jong.

Een compleet verslag van de Accountantsdag, inclusief de diverse sessies, is te vinden op Accountant.nl.

AFM: verschillen in kwaliteitsslag 'overige' oob-kantoren

De kwaliteitsslag bij de 'next five'-accountantsorganisaties laat grote verschillen zien. Dat blijkt uit een rapport van toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) over deze 'overige oob-accountantsorganisaties'.

De AFM deed over de periode 2017-2018 onderzoek naar de mate waarin Accon avm, BDO, Baker Tilly (BT), Grant Thornton (GT) en Mazars hun cultuur en organisatie op orde hebben, om de kwaliteit van hun wettelijke controles duurzaam te kunnen borgen. Alle partijen zijn bezig met hun kwaliteitsslag, zo blijkt uit het onderzoek, maar de resultaten verschillen. Met name BDO maar ook Mazars hebben resultaten bereikt.

De AFM keek voor het onderzoek naar de mate waarin een cultuur van kwaliteit centraal staat, hoe het proces van continue verbetering plaatsvindt

en hoe kwaliteitswaarborgen zijn verankerd en toegepast. De kwaliteitswaarborgen hebben tekortkomingen in een aantal onderzochte wettelijke controles niet voorkomen of gedetecteerd, zo stelt de toezichthouder. Het rapport van de AFM geeft ook voorbeelden van *good practices* bij een aantal kantoren. Zo wordt BDO genoemd als goed voorbeeld van het aanpassen van het beleid ten aanzien van cliënt- en opdrachtacceptatie en -continuatie. Mazars krijgt een compliment omdat het kantoor verschillende initiatieven heeft genomen om een lerende houding van medewerkers te stimuleren en die op hun gedrag te laten reflecteren.

Oob-vergunningen

Het toezicht op de vijf betrokken accountantsorganisaties is geïntensiveerd op basis van de uitkomsten van een vorig AFM-onderzoek, waar-

over in juni 2017 is gerapporteerd. De vijf kantoren beschikten in de onderzoeksperiode over een oob-vergunning. Samen hadden zij in 2018 een marktaandeel van zestien procent (3.231) van alle wettelijke controles en veertien procent (122) in de oob-markt. Inmiddels hebben drie van de vijf betrokken kantoren hun oob-vergunning omgezet naar een reguliere AFM-vergunning.

“Belangrijk is dat de AFM vaststelt dat de verbeterlagen zichtbaar beginnen te worden”, aldus de NBA in reactie op het AFM-rapport. “Dat proces is nog niet af, en het blijkt dat deze kantoren hierin ook verschillende snelheden hebben. Samen met de sector zet de NBA zich in voor het blijvend verbeteren van de kwaliteit van de beroepsuitoefening.” Het rapport is beschikbaar via de website van de AFM.

NBA NIEUWS

Schiphol wint Kristalprijs 2019

Royal Schiphol Group heeft de Kristalprijs 2019 gewonnen, de prijs voor de meest mvo-transparante verslaggeving over het financiële jaar 2018.

Schiphol eindigde met het jaarverslag als hoogste op de ranglijst van de Transparantiebenchmark 2019. De jury, onder leiding van Monika Milz, geeft aan dat Schiphol op een heldere manier over duurzame thema's rapporteert en daarbij ook transparant is over de verbeterpunten. De Kristalprijs is in 2010 ingesteld door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) samen met de NBA.

De Kristalprijs 2019 wordt uitgereikt aan de organisatie die het meest

transparant is over het maatschappelijk verantwoord ondernemen en daarom als hoogste op de ranglijst van de Transparantiebenchmark 2019 is geëindigd. Naast Schiphol behoorden ook Alliander, NS en ABN Amro tot de top 4. Naast deze hoofdprijzen zijn er dit jaar drie eervolle vermeldingen: voor Havenbedrijf Amsterdam (de hoogst scorende nieuwkomer), voor ABN Amro (meest innovatieve jaarverslag) en een voor Coca Cola Nederland (meest mvo-transparante jaarverslag als onderdeel van multinational).

Transparantiebenchmark

De Transparantiebenchmark wordt in opdracht van het ministerie van EZK tweejaarlijks uitgevoerd. Het is

een onderzoek naar de transparantie van mvo-verslaggeving onder de vijfhonderd grootste bedrijven van Nederland. De Transparantiebenchmark meet niet in welke mate een organisatie te maken heeft met maatschappelijke problemen, dilemma's en controverses.

De jury van de Kristalprijs bestaat naast voorzitter Monika Milz uit hoogleraar financial accounting Martin Hoogendoorn en commissaris en bestuurder Petri Hofsté. Meer informatie over de Transparantiebenchmark en de Kristalprijs en het juryrapport is te vinden op www.transparantiebenchmark.nl.

NBA eert Brenda Westra met naamgeving foyer

De ontvangstruimte van het NBA-gebouw in Amsterdam draagt voortaan de naam Brenda Westra Foyer. Daarmee eert de beroepsorganisatie deze in 2015 overleden vrouwelijke 'rebel-accountant'.

De onthulling van de naam van de foyer vormde het slot van een bijeenkomst rondom het NBA-project 'Meer diversiteit'. De NBA plaatste eerder dit jaar een oproep onder de ruim 21.000 leden om mee te denken over een geschikte naam voor de foyer. Tot nu toe waren alle zalen in het pand aan de Amsterdamse Antonio Vivaldistraat vernoemd naar mannelijke pioniers uit het accountantsberoep. Maar inmiddels is ruim een vijfde (21,8 procent) van de Nederlandse accountants vrouw. Registercontroller en registeraccountant Brenda Westra (1967)

werkte aanvankelijk in de controlepraktijk en daarna in de consultancy. Ook werkte ze bij de Belastingdienst en als docent aan de Vrije Universiteit. Westra werd binnen het accountantsberoep vooral bekend als schrijfster van studieboeken, waarin zij complexe regelgeving voor accountancy-studenten beter toegankelijk maakte.

Westra was ook een 'rebelse' accountant, met een heldere visie op de toekomst van het beroep. Een kritische accountant en tegelijk gepassioneerd voorvechtster van vernieuwing.

Brenda Westra overleed op 12 oktober 2015 op 48-jarige leeftijd aan de gevolgen van een hersentumor.

NBA NIEUWS

Accountants vinden afwijkingen in 63 procent van de controles

In 63 procent van de jaarrekening-controles constateren accountants afwijkingen. Dat blijkt uit een steekproef van 467 geanonimiseerde controle-opdrachten, uitgevoerd door vier oob-accountantskantoren.

Bij afwijkingen kan het gaan om 'harde' technische onjuistheden, maar ook meer 'zachte' verschillen in beoordeling, omdat posten in de jaarrekening onderhevig kunnen zijn aan een bepaalde mate van subjectiviteit. De resultaten van de steekproef zijn gepubliceerd op het Dashboard

Accountancy. Daarbij wordt ook weergegeven wat de invloed van de afwijkingen is op het gepresenteerde vermogen en resultaat. De onderzochte controles hebben betrekking op de boekjaren 2015, 2016 en 2017. Ruim tachtig procent van de ondernemingen in de steekproef is te classificeren als groot of middelgroot.

Dashboard

Het Dashboard Accountancy, dat prestaties van openbare accountantskantoren zichtbaar maakt, is begin 2019 opgezet door de NBA en de

oob-accountantskantoren. Het wordt periodiek aangevuld met nieuwe content. Eerder verscheen op het dashboard onder andere informatie over kwaliteitsbeleid, kernpunten in de uitgebreide controleverklaring, fraude, en interne en externe inspecties. Daarnaast is recent de inhoud van een aantal factsheets toegevoegd, die zijn opgesteld op verzoek van de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA). Ook nieuw is een interview met René Hooft Graafland, naar aanleiding van onderzoek dat de NBA eerder uitvoerde onder voorzitters van audit committees.

Accountancy Werk 2019

Medio november verscheen 'Accountancy Werk 2019' als uitgave van Accountant. Deze vijftiende editie is de laatste in de reeks beloningsonderzoeken, die begon in 2005 als bijlage bij het maandblad 'de Accountant'.

Bewust is deze laatste editie nog wel omgedoopt, want de titel 'Beloningsonderzoek' werd als te beperkt ervaren. Doel was en is om meer te bieden dan alleen een aantal tabellen met salarissen en de verschillen daarin

tussen de diverse ledengroepen van de NBA. Het onderzoek gaat over beloning, maar ook over andere arbeidsvoorwaarden, tevredenheid met de functie, ambitie om van werkring te veranderen, de balans tussen werk en privé en meer.

Aan het onderzoek hebben dit jaar zo'n 1.450 respondenten meegewerkt. Ruim 47 procent daarvan was nog bezig met de studie voor het accountantsberoep. De uitgave is beschikbaar in hard copy en als tabletversie. Meer informatie staat op Accountant.nl.

Accountancy Werk 2019

Beloning, arbeidsvoorwaarden,
tevredenheid

Uitstel voor eindrapport CTA

Minister Hoekstra (Financiën) heeft de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) uitstel verleend tot 1 februari 2020, voor het opleveren van haar definitieve advies.

Het uitstel is op verzoek van de CTA zelf, die meer tijd nodig heeft om de

grote hoeveelheid reacties op haar voorlopige bevindingen te bestuderen. Daarom heeft commissievoorzitter Annetje Ottow de minister gevraagd om de uiterste opleverdatum van het advies op te schuiven van 31 december 2019 naar 1 februari 2020. "Omdat voor mij zorgvuldigheid en de kwaliteit van het advies voorop staan, heb ik

dat verzoek ingewilligd", aldus Hoekstra in een brief aan de Tweede Kamer.

Reactie NBA

De CTA ontving uiteindelijk 57 openbare reacties op haar interim rapportage, waarvan de consultatietermijn liep tot 1 november. Ook de NBA reageerde op de voorlopige →

NBA NIEUWS

bevindingen van de commissie. De beroepsorganisatie dringt aan op heldere normen bij de aanbevelingen van de CTA. Duurzaam verankeren van het ingezette verandertraject is van belang. Verder vraagt de NBA om oog te hebben voor de internationale context waarbinnen de accountant opereert.

De sector moet een nieuwe generatie accountants een veilige en stimulerende werkomgeving kunnen bieden, met een aantrekkelijk toekomstperspectief. Aspecten als cultuur, *work-life balance* en het lerend vermogen van een organisatie zijn daarbij belangrijke elementen, aldus de beroepsorganisatie.

De CTA heeft tot taak "onderzoek te doen naar en te adviseren over de vraag hoe de kwaliteit van wettelijke controles duurzaam verbeterd kan worden, welke beleids- of wetswijzigingen daarvoor wenselijk zijn en of die wijzigingen juridisch haalbaar zijn".

Vragen aan de voorzitter

NBA-voorzitter Marco van der Vegte geeft maandelijks in een kort video-interview een toelichting op actuele ontwikkelingen en de activiteiten van de beroepsorganisatie.

NBA-leden kunnen zelf vragen indienen voor het maandelijks video-interview, via de mailbox vragenaandevoorzitter@nba.nl. De video-interviews in de reeks 'Vragen aan de voorzitter' zijn te bekijken via Accountant.nl, NBA.nl, het YouTube-kanaal van de NBA en LinkedIn. De interviews verschijnen elke laatste donderdag van de maand.

In memoriam

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van elf collega's.

Hyppolite Bijleveld RA, Leidschendam, overleden 23 september 2019, 86 jaar

Geurt Blankenstijn AA, Kortgene, overleden 13 februari 2019, 88 jaar

Robby Groenendijk RA, Rockanje, overleden 13 juli 2019, 57 jaar

Eric Jan Haantjes RA, Krimpen aan den IJssel, overleden 2 september 2019, 84 jaar

Leendert Aren Maria de Hooge RA, Heerle, overleden 14 september 2019, 72 jaar

Geert Kleiker RA, Hengelo, overleden 1 juli 2019, 70 jaar

Mark Jan Nijhoff RA, Afferden, overleden 28 september 2019, 43 jaar

Joannes Christiaan Franciscus Settels RA, Heiloo, overleden 19 april 2019, 81 jaar

Hans Slaaf AA, Hoofddorp, overleden 18 september 2019, 82 jaar

Jan Vos RA, Huizen, overleden 23 september 2019, 56 jaar

Hendrik Wijnholt RA, Driebergen-Rijsenburg, overleden 14 september 2019, 84 jaar

Colofon accountant

Kwartaalmagazine van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants

Negende jaargang

De in dit tijdschrift voorkomende meningsuitingen mogen niet worden gezien als officiële zienswijzen van de NBA, tenzij zulks uitdrukkelijk is vermeld. Overnemen van de inhoud van dit tijdschrift is mogelijk met bronvermelding. ISSN 2211-5382.

REDACTIE

Marc Schweppe, hoofdredacteur
Marja Brouwer-Franken, eindredacteur
Björn Remmerswaal, redacteur
drs. Erwin Breij, webredacteur

REDACTIEADRES

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam, telefoon 020-3010368, e-mail redactie@accountant.nl

WEBSITE

www.accountant.nl

MEDEWERKERS

mr. Lex van Almelo, Bert Bakker, Adrie Boxmeer, Ronald Bruins, drs. Geert Dekker, drs. Rob Heinsbroek, drs. Lieuwe Koopmans, dr. Luc Quadackers, Henk Vlaming, drs. Nart Wielaard

BEELD

ANP, De Beeldredacteur, VRHL, Marja Brouwer

ABONNEMENTEN

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam, telefoon 020-3010323, prijs € 100 per jaargang, voor studerende € 50, losse nummers € 25, prijzen inclusief btw. Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan en lopen

automatisch door, tenzij dertig dagen voor de vervaldatum schriftelijk wordt opgezegd. Adreswijziging mailen naar boekhandel@nba.nl.

VORMGEVING

VRHL Content en Creatie, Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

ADVERTENTIES

Elma Media BV, Postbus 18, 1720 AA Broek op Langendijk
Contactpersoon: Rob Stavenuiter, telefoon 0226-331638, e-mail r.stavenuiter@elma.nl

DRUKKERIJ

Senefelder Misset Doetinchem

© 2019 NBA

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Accountant bevat informatie en wenselijk, die met de meeste zorgvuldigheid

zijn samengesteld. NBA en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie en wenselijk.

Wij hebben ons best gedaan om alle rechthebbenden met betrekking tot (foto)materiaal in dit magazine te achterhalen. Eenieder die meent dat zijn/haar materiaal zonder voorafgaande toestemming hier is gebruikt, verzoeken wij om zich tot ons te wenden.

